

PÍT ČI NEPÍT?

Stačí začít po třicítce | Ekoživot naostro | Příloha: Instatní programy

Biblická úvaha — Stalo se slovo Hospodinovo	Aleš Mostecký	4
Pít či nepít? —		4
• Stačí začít po třicítce	Zdeněk Susa	5
• Do nálady bez alkoholu	Eva Drápalová	6
• Pod obraz Boží	Jan Keřkovský	7
• Anketa		8
• Chmelíkova poradna		9
Jak to chodí u sousedů — Luteráni v centru Prahy	Ferjenčíková, Žárský	10
Soutěž	Tomáš Groll	11
Ekooko — Splašky a řeky	Marek Drápal	12
Pařby bez PC — Úvod a Trans America	Tomáš Groll	17
Ekoživot naostro — rozhovor	Olcha Ferjenčíková	18
Religionista? Nejsem si jistá ... — rozhovor	Tomáš Jun	20
„Prosie? Ah ... Przepraszam.“ — cestopis	Jana Drahokoupilová	22
Ďáblova čísla — recenze	Barbora Lažanská	24
Malá nejen vánoční povídka —recenze	Klára Schneiderová	24
Váczi Dániel trio — recenze	Dora Plíšková	25
SMS recenze		25
Obrazy ze života Ježíše — O nemluvněti, ...	Pavel Prejda	26
Desátí svatí blázni — zpráva	Mikuláš Vymětal	26
Příloha — Instantní programy	Medková, Junová	
Autor obálky Štěpán Bartošek		

MILÍ ČTENÁŘI,

Filip Keller

ÚVODNÍK

s novým rokem přicházíme s novými tématy a rubrikami. V prvním čísle si můžete přečíst články na téma alkohol. V dalších číslech se chceme zabývat nahotou, zákonem, kouřením, otázkou manželství a předmanželského soužití nebo virtuální realitou. Budeme se snažit přinášet různé pohledy tak, aby články byly podnětem k další diskusi. (Příležitostně opět přivzeme pana EmDr. Chmelíka, kterého pravidelní čtenáři znají.)

Z nových rubrik se můžete těšit na reportáže z mládeží z různých církví. Jistě nemá jít o objektivní a vyčerpávající popis, spíše o střípky z konkrétních návštěv a míst. Že se dá pařit i bez PC, o tom vás mají přesvědčit recenze na společenské hry. Od loňských učedníků Páně obracíme pozornost k učitelům.

Podle Božího příkazu si měl člověk podmanit zemi. Jistě ovšem nikoli k tomu, aby ji ničil, jak se nám úspěšně daří. EkoOko chce přinášet podněty a konkrétní tipy, jak tento úspěch zvrátit.

Loňské farářské pexeso vzbudilo velmi různé ohlasy, negativní i pozitivní, letos máte možnost zhlédnout kostely, tentokrát v podobě kvarteta či přebíjené.

Už delší dobu jsme mluvili o tom, že bychom chtěli tisknout různé pomůcky a materiály pro schůzky mládeže nebo jiná setkání. Výsledkem je příloha Instantních programů. Tak jako každou instantní polévku můžete vylepšit různým kořením a dalšími přísadami (o potřebě vody nemluvě) i předkládané programy jsou jakýmsi minimem. Přidejte každý ze svého. Čím více času věnujete přípravě, tím větší užitek vám programy přinesou.

Že jsme po dvou letech změnili tvář titulní stránky, si pravidelní čtenáři jistě všimli. Věříme, že vás zaujme.

Celý ročník je výsledkem nápadů a práce mnoha redaktorů (čtete první soutěžní otázku), ale také stálých i příležitostných přispěvatelů.

Přeji vám příjemné a podnětné čtení. ■

*Každý rok se znovu ptáme: Bude létoš pěkně, nebo slotat?
Povím vám to přímo: zaživa jsme stále v ohrožení života!*

Erich Kästner

*Wird's besser? Wird's schlimmer? Fragt man alljährlich.
Seien wir ehrlich: Leben ist immer lebensgefährlich!*

Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi, synu Amítajovu: „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář.“ (Jon 1,1n)

To se tak v Bibli stává, že Bůh mluví. Vlastně skoro pořád Hospodin někomu něco říká. Abramovi, Jákobovi, Mojžíšovi, Jozuovi, Samuelovi, Eliášovi a celé řadě proroků. Snad na každé stránce v Bibli se stane slovo Hospodinovo nebo se dočteme: „A řekl Bůh,“ dvojtečka, přímá řeč. Nejhorší průšvih je, když se slovo Hospodinovo neděje, když Bůh mlčí. Hrozivé ticho, nesnesitelná tíže němoty nebes. (V Novém zákoně zase často mluví Ježíš, popřípadě Duch svatý nebo anděl, ale i tam se občas ozve hlas přímo z nebe.)

Taky se vám stává, že k vám mluví Bůh? Stalo se slovo Hospodinovo ke Karlu Novákovovi? Nebo k Marii Dvořákové? Nebo ke komukoli dalšímu? Anebo je dnes v našem světě při všem tom randálu ono nesnesitelné ticho? Brrr, po zádech běhá mráz z chladně lhostejné a netečné nicoty.

Dám ruku do ohně za to, že Bůh mluví. Ačkoli neslyším žádné zvláštní hlasy, jsou chvíle, kdy to člověk prostě cítí, pozná, kdy ví. A někteří odvážlivci vám budou tvrdit, že při pohledu zpátky na svůj život vědí, kdy tohle slovo právě pro ně stvořilo zvláštní křižovatky, které je ovlivnily a nasměrovaly. Podobně jako v případě Jonášově: „Vstaň a jdi.“ Tady je cesta, tak šlapej.

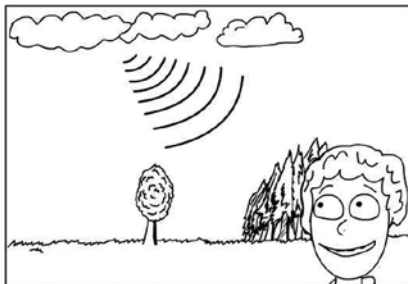
A jak k nám mluví Bůh dnes? Stane se, že skrze biblický text, slovy písní, při modlitbě. V našem rozhovoru s druhým člověkem si použije jeho hlasu. A k někomu prý dokonce skrze kázání. Pak že se nedějí zázraky! Stává se slovo Hospodinovo a to postaví člověka na nohy a dá mu ten správný směr.

Jonáš je poslán do jednoho velikého města, protože se tam dějí zlé věci. Na to se kde kdo vymlouvá, že nemůže věřit, protože Bůh by přece ke zlu nemohl být nečinný a něco by s ním udělal. Však taky ano. Posílá si přece svého Jonáše, aby proti páchání ničemností veřejně mluvil. Posílá si svého demonstranta za nápravu, za změnu k lepšímu, posílá si lidský hlas za prosazení dobra.

Tak to je snad výsměch, ne? Bůh by měl podle našich představ zasahovat jinak. A jak? Rázně ukázat svou moc, zasáhnout shůry, odstranit zlo nebo tak nějak. Ale spoléhat na to, že bude jeden člověk mluvit proti tak velikému městu jako je Ninive? To je přece směšné. To nemá šanci na úspěch. Copak si z toho Jonášova mluvení bude někdo něco dělat?

Ne důvěra, pochyby, odmítání Božích způsobů. Taková normální člověčina, kterou si v sobě neseme každý z nás. Ale pak se nelze divit, že neslyšíme Boha mluvit. Snadno přehlédneme událost slova Hospodinova, když si nevšímáme jím poslaného, byť osamocené, demonstranta proti zlu.

Stává se i dnes, že Bůh mluví. A že se svým slovem (které mimochodem není až tak bezmocné) staví proti zlu. To jenom nám se nezdají a nelíbí Boží způsoby. A přece se po dlouhá tisíciletí nemění. Zaznívá slovo Hospodinovo a je na lidech, jak s ním naloží. Zda ho konečně vezmou vážně a dají se jím povzbudit a vést. „Vstaň a jdi!“ ■

STAČÍ ZAČÍT PO TŘICÍTCE

Zdeněk Susa

Pohled na alkohol je v naší kultuře od počátku dvojitý: Ve starém Izraeli bylo víno spolu s chlebem symbolem spokojeného života a Božím darem. „Dáváš víno pro radost lidskému srdci, až se tvář leskne víc než olej; chléb dodá lidskému srdci síly.“ (Ž 104,15) Střídmé požívání alkoholických nápojů bylo v pořádku, opilství bylo naopak odsuzováno jako hřích: „Běda těm, kteří za časného jitra táhnou za opojným nápojem a až do setmění je rozpaluje víno.“ (Iz 5,11)

Křesťané převzali židovský vztah k vínu, nemají nic proti mírnému užívání alkoholických nápojů, víno je dokonce součástí bohoslužby. Nadužívání je však předmětem kritiky: „A neopíjete se vínem, což je prostopášnost.“ (Ef 5,18) Bible tedy prokazuje, že naše kultura rozlišuje už tisíce let střídmé užívání alkoholu od jeho nadužívání a různě je morálně hodnotí.

V Bibli najdeme také doklady o léčivých účincích alkoholu. Když Ježíš vypráví o milosrdném Samařanu, který pomohl zraněnému člověku, říká, že „... ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je...“ (L 10,34)

Apoštol Pavel v dopise Timoteovi píše: „Nenuť se pít vodu, ale kvůli svému žaludku a kvůli svým častým nemocem mírně užívej vína.“ (1Tm 5,23) Léčivé účinky alkoholu při podání zevním i vnitřním jsou tedy známy už nejméně dva tisíce let.

Lékařský pohled na alkohol byl také odedávna dvojitý: Alkohol je jed, je droga; ideální by asi bylo nemít s ním nic společného, být tedy abstinenty, ale ve střídmém množství je možno alkohol tolerovat. V posledních letech se však objevily výzkumné práce, podle kterých je možno alkohol nejen tolerovat, ale dokonce doporučovat. Je jich už několik desítek, vycházejí z dlouhodobého sledování tisíců osob v různých zemích světa a jejich výsledky jsou shodné: Mírní pijáci alkoholu žijí déle než přísní abstinenti. Je to hlavně proto, že trpí méně infarkty a ostatními nemocemi, které vznikají na podkladě sklerózy tepen. Proto je možno alkohol doporučit jako preventivní lék proti skleróze. Ale pozor! Pouze v mírných dávkách! Kdo pije víc, co do sklerózy abstinenty rychle překoná a svému zdraví průkazně škodí. ▶▶

Co je tedy „mírná dávka“? Pro muže odpovídá 20 – 40 g alkoholu denně. Protože víme, jaký je obsah alkoholu v různých nápojích (v destilátech 40-60%, ve víně kolem 12%, v pivu 2,5-5%), můžeme si spočítat, kolik je „zdravá“ dávka každého z nich. U piva to lapidárně definoval jeden německý profesor: „Jedno pivo denně je lepší než žádné pivo, dvě piva jsou lepší než jedno pivo, ale čtyři piva nejsou lepší než dvě piva.“ Podle uvedených studií žijí nejdéle muži, kteří konzumují denně půl až jeden litr piva. Pro ženy – vzhledem k jejich odlišné výbavě potřebnými enzymy – je doporučená dávka alkoholu nižší – nanejvýš 20 g, tj. jedno pivo denně. Za jednoznačně škodlivou dávku alkoholu se považuje u muže 60 g denně a více. U ženy je tato hranice opět asi poloviční. Dávky mají být nejen malé, ale také pravidelné. Když během týdne abstinujeme a o víkend vy pijeme celotýdenní dávku, svému tělu ubližujeme! A ještě je tu další omezení: Děti a mladí lidé alkohol pít nejen nesmějí a nemají, ale ani nemusí. S „protisklerotickou prevencí“ stačí začít po třicítce.

Tohle všechno platí pro cévy a srdce. Dalšími citlivými orgány jsou játra a trávicí systém. Aby si piják „propil“ játra, musí však pít výrazně víc, než je ta dávka doporučená proti skleróze. Alkohol je nebezpečný tehdy, když je podstatným zdrojem kalorií a pijáková výživa se stává jednostrannou a defektní. Co do vztahu alkoholu k nádorovým onemocněním jsou výsledky studií nejednoznačné. Některé součásti alkoholických nápojů – zejména vína a piva – (jsou to polyfenoly a flavonoidy) mohou dokonce před nádory

chránit. Přesto některé studie ukazují, že pijáci trpí nádory více. Ale opět to jsou pijáci vyšších dávek. Možná to bude ne tak kvůli alkoholu, ale zase v důsledku jejich změněné výživy a také tím, že při pití alkoholu kouří. Ani s nervovým systémem to není jednoznačné, i když je známo, že alkohol je nervový jed. Psychologové dokazují, že malé dávky alkoholu podporují psychickou činnost. Působí preventivně proti stařeckému ochabování mozkových funkcí. Starci – mírní konzumenti alkoholu – si déle udrží duševní svěžest.

Psychiatři však mají jinou zkušenost. Setkávají se s alkoholiky, kteří alkoholu podlehli jako návykové droze. Alkoholik je člověk, kterému závislost na alkoholu způsobuje potíže v práci i ve vztazích a škodí jeho tělesnému i duševnímu zdraví. Do odvykacích oddělení se dostanou ti nejtěžší z nich, tělesně i duševně degradovaní. Není divu, že lékaři z těchto oddělení jsou nejvášnivější bojovníci proti alkoholu. Vidí jeho odvrácenou tvář, hrozí se toho, že alkoholiků je v naší zemi něco mezi dvaceti a třiceti tisíci. A vědí, že pro alkoholika je jediná možnost léčby – naprostá abstinence.

Ale alkoholici tvoří sotva 3% populace. Smíme kvůli nim zamlčovat devadesát sedmi procentům, tj. naprostě většině, že alkohol v malé dávce může být zdraví prospěšný? Už Paracelsus před staletími napsal: „Určitá substance může být jedem, ale i léčivem či potravinou, záleží na množství.“ U alkoholu tohle přesně platí. Na každém člověku je, jak se ve vztahu k alkoholu zachová. ■

DO NÁLADY BEZ ALKOHOLU

Eva Drápalová

ÚHEL
POHLEDU

Na otázku, proč jsem abstinent, je velmi snadná odpověď: protože mi alkohol nechutná. Ani ho k životu nepotřebuji. Většina mých přátel vám dosvědčí, že se do „nálady“ umím dostat i bez kapky alkoholu :-).

Proč jsem přesvědčený abstinent, to už je

trošku komplikovanější. Především je to zkušenostmi s opilými lidmi. Je pro mne hrozná představa, že se chovám způsobem, za který bych se za normálních okolností hrozně styděla, a ještě si to druhý den vůbec nepamatuji - zato ostatní ano... Ještě horší pro mne

je ale představa takového chování u mých nejbližších a lidí, kterých si vážím.

U druhých lidí mi samozřejmě nevádí, že jim alkohol chutná. Co mi vadí je nutnost se napít. A nemyslím tím jen pití přes míru, ale důvody jako: co by to bylo za svatbu, silvestr,... bez alkoholu. A právě na takovýchle hromadných akcích mi alkohol vadí nejvíc.

Několikrát jsem se velmi dobře bavila s nějakým člověkem, padli jsme si do noty, byli veselí... a druhý den si jen těžko vzpomínal, kam mě zařadit. Mám zkrátka strach bavit se s lidmi, kteří se napijí - byť i jen trochu. Nedokážu rozeznat nakolik je přátelskost a srdečnost podpořena pitím.

Alkohol považuji za berličku. To říkám hlavně lidem, kteří vidí životní mínus na mé straně, protože nepiju alkohol. Přestože jsem se nikdy nedostala do společnosti, kde by to byla příliš velká vada, bylo to občas dost nepříjemné. Dnes už se cítím natolik sama sebou, že nepití alkoholu, možnost být veselá a uvolněná sama ze sebe, považuji, řečeno vznešeně, za jednu ze základních kvalit svého života.

Moji kamarádi mi vždy dávali lhůtu, do kdy přes své přesvědčení začnu pít. Zatím všechny prošly, aniž by se cokoli změnilo. Ale nemusím zoufat, další je tuším do 27, takže šanci stále mám :-). ■

POD OBRAZ BOŽÍ

Jan Keřkovský

Pít, či nepít, to je oč tu běží... Vlastně: V bibli zrovna o tohle příliš neběží. Alkohol tam není otázkou života a smrti. Nedá se ani říci, že by se podle pití nebo nepití poznali věřící a že by jedno z toho nějak souviselo s Božím lidem.

Upřímně řečeno, ono se však nedá říct ani to, že by to bylo všechno jedno. Najde se v bibli pár příběhů, kde alkohol hraje jakousi podivnou úlohu. Tak třeba Noe se po potopě zlinkoval pod obraz a nevzešlo z toho nic dobrého (Gn 9,18nn). Anebo o kus dál král David (2 Sam 11): To už s ním Betsabé čekala dítě, což by mohla být radostná událost, kdyby ovšem Betsabé nebyla manželkou někoho jiného. I povolal David jejího muže z bojiště a přiočil ho v naději, že se Uriáš nějak dopotáčí domů a časem si bude myslet, že právě této noci odstartoval svou otcovskou kariéru, a Davidův podíl na narození tohoto potomka by

tím pádem zůstal utajen. (Uriáš domů nešel a David ho pak nechal jakoby nešťastnou náhodou sprovodit ze světa.)

V Novém zákoně se najdou upozornění, že se člověk nemá opíjet (Ef 5); leč jsou tam i rady, že místo vody neuškodí skrovné užívání vína (1 Tm 5). Víno samo je v tom nevinné: Je tu pro obveselení lidí a nemůže za to, že občas neznačí míru. Zaslchl jsem už i úvahy o tom, že Ježíš možná na svatbě v Káně Galilejské (Jan 2) proměnil vodu v cosi nealkoholického, ale tahle abstinentská četba myslím vkládá do bible něco, co by tam ráda, co tam však skutečně není.

Člověk je stvořen k obrazu Božímu, jenže když se opije, není už k obrazu, nýbrž pod obraz, a v tom to vězí. Příkladnějším neví, co dělá (viz Noe), což nemusí dopadnout dobře. A když vám někdo nalejvá ostošest, bacha: David na Uriášovi taky nešetřil... ■

KDY SE NAPIJETE ALKOHOLU A PROČ?

Jiří Staníček, sociální pracovník, 40 let

Pít alkohol pro mě znamená jít cíleně za jeho omamným účinkem a tuhle potřebu mám vsutku jen výjimečně. Dá se tedy říct, že alkohol piju jen velmi zřídka. Zcela jinak je to u mě s konzumací alkoholických nápojů. Ty piju poměrně často a vybírám si je podle chuti, nálady, roční doby a tak. ....a jejich vedlejší účinek mi není vždycky příjemný. Nejraději mám pivo z veselého pivovaru, víno z rytířských sklepů a lihovinu od jedlíka hovézího masa. No a protože poměrně často jezdím autem mám i vysokou spotřebu piva v různých řidičských variacích.

Mikuláš Vymětal, pražský farář pro mládež, 35 let

Když mám radost z hotové práce a ten den už mě žádná nečeká. A naopak - nikdy nepiji alkohol před řízením, a to ani kola (opilý cyklista zabil maminku kamaráda).

Včelka Mája, dělnice, 95 let

Alkohol? Nikdy! Jednou Vilík cucal šťávičku z lahve od piva a málem se mu to stalo osudným. Ještě, že jsem byla nablízku.

Jaroslav Hutka, hudebník, 59 let

Alkohol není jenom špatný. Patří k evropské civilizaci. A společensky je nebezpečné ho zakazovat nebo démonizovat. To pak může skutečně ublížit. Nakonec pijeme na zdraví, ne? Takže každý den něco vypiju...

Jaromír Plíšek, velvyslanec ČR v Maďarsku, 52 let

Z alkoholických nápojů piju nejčastěji pivo, dobrá vína a přírodní pálenky. Pivo k jídlu, ostatní většinou jen večer, ne každý den, nejčastěji v rámci nějaké komunikace, a asi bez výjimky v míře, nezpůsobující žádné trapné pitomosti.

Eva Erbenová, spisovatelka, 76 let

Ráda si vypiji skleničku vína při různých příležitostech. Smutek v alkoholu rozhodně neutápím a ani si nenalívám na kuráž. Pro opilce mám hluboké opovržení.

Majka Horníková, prodejčiny časopisu NP, který pomáhá lidem v nouzi, 46 let

Nepiju ze zdravotních důvodů.

Matěj 21:	Jak kdy, když je chuť.
Dan 21:	Otázkou je spíše kdy se nenapiji a proč.
Miro 22:	Jedno kdy, jen né před devátou ráno. Protože je to příjemné.
Pepa 56:	Při nějaké společenské příležitosti, rozhodně né sám.
Petr 30:	Když mě škrábe v krku, když mi to leze na mozek, když mi někdo klade hloupé otázky do Bratrstva. A proč? Protože rum mají mazlíčci rádi.
Martina 38:	Alkoholu se dobrovolně nenapiji.
Honza 16:	Nepiju, nemám důvod nebo potřebu. Jenom semtam skleničku na Silvestra nebo jiné oslavě.
Petr 15:	I když bych neměl pít... Jinak bych pil :) při oslavách: Silvestr, Nový rok, narozeniny...

Otázka příště: „Kdy přestává být nahota krásnou?“ Odpovědi pošlejte na adresu: bratrstvo@evangnet.cz s předmětem VOX POPULI do 1. 2. 2007.

ODPOVÍDÁ EMDR. PROF. EMANUEL CHMELÍK PHD.

Sára Dredová: *Jsem dcera evangelického faráře a kamarádi mě pozvali do hospody. Ráda bych s nimi šla, ale nevím, jestli s nimi můžu taky pít alkohol. Můžete mi poradit?*

Prof. Chmelík: Milá sestro, předem bych chtěl podotknout, že křesťanská víra a alkohol se v zásadě nevyklučují. Již ve středověku bylo křesťanům povoleno vypít 1/4 litru vína denně. Záleží tedy na míře, nikoli na víře.

Nemůžeme-li, nesmíme-li nebo nechceme-li ale pít, jak si pomoci? Z pohledu výživy je alkohol zdrojem energie i vitaminů a pomáhá při trávení. Nahradit ho můžeš konzumací zeleniny a ovoce a pohybem.

Jeho anxiolytickou funkci (snižování úzkosti a napětí) hravě splní čokoláda či počítání egyptských ran. V těžších případech představa idylického místa, kde slunce svítá a nic tě netíží.

Co se týče funkce orgasmické, doporučuji zamilovat se. Hlava se v tomto stavu motá také. Neběháš neustále na WC ani nezvracíš do příkopu. Takto lze dosáhnout dlouhodo-

bější intoxikace s účinky výraznějšími než jsou účinky alkoholu.

Největším úskalím je opravdu sociální role alkoholu, která je jádrem tvé otázky. Pozvání „na jedno“ může pochopitelně nahradit pozvání na šálek kvalitního čaje. Pro tebe, křesťanku, tu je lepší možnost. Místo do hospodského společenství okolo alkoholu, pozvi přátele do sborového společenství Večeře Páně. Poskytněš přátelům příležitost utišit věčnou žízeň. Pobudeš s nimi. Budeš mít jistotu, že se nikdo neopije.

V každém případě je s užíváním většího množství alkoholu lépe počkat do plnoletosti.

Sára Dredová: *A když je mi třiatřicet?*

Prof. Chmelík: V tom případě ti nic nebrání, milá sestro, abys šla se svými kamarády do hospody a zhušákala se jako Dán.

Poznámka redakce: doporučena denní dávka alkoholu 20 - 40g alkoholu u mužů, 20g u žen (20g odpovídá jednomu pivu) ■

LUTERÁNI V CENTRU PRAHY

Olcha Ferjenčíková, Vojtěch Žárský

JAK TO
CHODÍ
U SOUSEDŮ

Na křižovatce Národní třídy a Spálené ulice v Praze bývá dost rušno. Když ale štouchnete do pootevřené branky vedle kostela Svätého Michala v nedaleké uličce **V Jirchářích**, čekají vás jen stromy šumící na ostatcích dávného hřbitova a několik schodů vedoucích dolů do sborové místnosti **Slovenského sboru ECAV** (Evangelické církve augsburského vyznání).

Že to jsou luteráni, odhalí člověk například podle Lutherovy busty na zdi, případně podle společně sdílených hlasitých modliteb, jinak se ale hned na úvod zpívalo nám známé *K svobodě je dlouhé putování a Laudato sii*. Tedy, ten úvod byl opravdu dlouhý – ale na které mládeži je zvykem začínat přesně? Zato se člověk v atmosféře stolu prostřeného sušenkami a dalšími pochutinami, včetně kouřícího čaje, hned mohl cítit jako vítaný host. Ostatně jsme ten večer nebyli v Jirchářích nově jedini – přišla ještě jedna dvojice, kvůli níž proběhlo představení kolečko: „Ja som Miško od Prešova; tuto Miro býva pri Trebišove a Milka pod Popradom...“

Většina jirchářských mládežníků jsou slovenští vysokoškoláci, kteří do Prahy přišli studovat nebo pracovat. Vyšší věkový průměr a soustředění na biblickou část programu je pak logickým důsledkem. Vlastně se jiný než biblický program vůbec nechystá – tedy pokud zrovna není třeba Mikuláš. Díky vhodně zvolenému datu návštěvy jsme dostali z velkého pytle nadílku a ještě si pochutnali na nakládaném hermelínu, který připravili čtyři mládežníci a mladá paní farářka.

Program začal modlitbou, následoval výklad o 6. dni a stvoření člověka (věnují se právě celému cyklu stvoření světa) připravený jednou „mládežničkou“. Nejenže trval hodinu a půl, ještě se po něm rozpoutala diskuse, jestli člověk dosahuje plnosti

jen ve spojení muže a ženy a zda opravdu dostává požehnání, když světí den odpčinku. Uzavřely ho společně modlitby a zpívání, během něhož už někteří v praktické kuchyňce přiléhající ke sborové místnosti krájeli bagetu k již zmiňované voňavé pochoutce.

Během výkladu jsme si uvědomovali, že je skvělé, když si ho někdo pečlivě připraví, ale zároveň to není lehký úkol (v Jirchářích mládežníci na pomoc při přípravě programu dostávají více či méně odborné teologické knihy). Také musíme poopravit tvrzení, že to je luteránská mládež: z argumentace „*Já som reformovaná, takže...*“ vyplynulo, že ne všichni tam přítomní Slováci jsou luteráni – a hlavně tam bylo i požehnaně Čechů – studentů ETF.

Ti se účastní nejen mládeži, ale i filmového klubu, pravidelných přednášek, modlitebních skupinek nebo sobotního volejbalu, což je jen zlomek akcí, které jirchářská mládež společně podniká. Nechce se vám tomu věřit? Podívejte se na http://www.ecav.cz/docs/program_zborovych_poduhati.pdf

Liší se jirchářská mládež od mládeže, kterou jsi zažíval/a nebo ještě zažíváš jinde? Jak?

Áno, doma je to dedinská mládež, ľudia chcú byť viac vedení, počúvať, prijímať... Tu je to mesto, viac sa diskutuje, každý chce niečo povedať. Niekedy to je až na škodu, pretože rozprávajú aj tí, čo nemajú veľmi čo povedať...

Áno, je o mnoho viac „intelektuálnejšia“ a „teologickejšia“ a tiež aj neosobnejšia. Tým, že sa často mení zloženie ľudí, sa nedá nadviazať až taká intimita vzťahov. Je to mládež iného druhu, inej kvality.

Z jakých dôvodů na ni chodíš?

Tradičia. Som z farárskej rodiny a musím chodiť na mládež. Takže v prvom rade je to povinnosť, zvyk. V druhom (ale nie nevýznamnejšom) rade to je chuť niekam patriť, mať spoločenstvo, spolupodieľať sa. Táto mládež poskytuje mnoho rôznorodých „sociálnych“ aktivít, ktorých ponuka je naservírovaná a je jednoduché ju využívať. Je to ľahšie, ako sám si vytvárať program.

Pretože spoločenstvo je pre kresťana životne dôležité. Našla som si túto mládež a druhú už nehľadám. Je moja, v dobrom i v zlom.

Co považuješ u setkávání mládeže za nejdůležitější?

Kedysi som si myslel, že je to Božia prítomnosť, ale skúsenosti ma naučili, že to tak nie je. Celkovo kresťanstvo sa posunulo na úroveň sociálnej aktivity, stretávania mládeže sú spoločenské akcie, takže najdôležitejšie sú sociálne väzby, priateľské putá. Tie v Jirchářích nechýbajú, ale nedovolím si tvrdiť, že by boli nejaké všeobjímajúce. Skôr sú to menšie skupinky. No v mestskej zborni, kde sa rýchlo menia ľudia, nemôžeme čakať viac.

Najdôležitejšie je asi stretávať sa s ľuďmi, ktorí majú rovnaké hodnoty ako ty, rovnaký názorový background... Skrátka, byť s ľuďmi, s ktorými ťa spája viera v Boha. ■

SOUTĚŽ

SOUTĚŽ 01

Tomáš Groll

Je tu nový ročník Bratrstva a s ním nová naučné-tipovací soutěž. Úkolem je přiblížit se svým tipem co nejvíc správné odpovědi na položenou otázku.

Jak vlastně vzniká Bratrstvo? S přípravou celého ročníku Bratrstva se začíná už v říjnu předcházejícího roku. Během několika setkání a po čilé e-mailové komunikaci přichází v půlce listopadu na svět nový ročník Bratrstva. V tuto dobu už je jisté hlavní téma ročníku a většinou i všech 10 témat jednotlivých čísel. Jsou vymyšleny vedlejší řady, přiděleny rozsahy jednotlivým rubrikám a rozděleny zodpovědnosti mezi redaktory. A koncem listopadu se už dává dohromady 1. číslo nového ročníku Bratrstva. Cílem je mít všechny příspěv-

ky minimálně v měsíčním předstihu, aby už v prvním týdnu daného měsíce si mohl čtenář listovat v novém čísle Bratrstva. Je vidět, že časopis Bratrstvo je připravován s náležitou péčí a láskou. Redakční rada si totiž čtenářů Bratrstva váží.

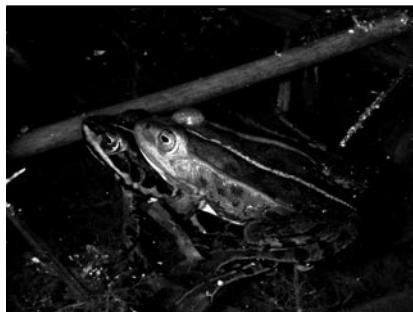
Jak moc si čtenáři váží redakční rady, toť otázka. Dnešní soutěžní otázka zní:

Kolik dohromady váží všichni členové redakční rady časopisu Bratrstvo?

Členy redakční rady jsou J. Čechová, O. Ferjenčíková, T. Groll, J. Hrudka, T. Jun, M. Junová, F. Keller, L. Kratochvíl, M. Medková, A. Mostecký, K. Schneiderová.

Nejbližší tip vyhrává diář na rok 2007. Odpovědi posílejte do 1.2. 2007 na adresu redakce. ■

foto: wikipedia

Skokan krátkonohý, dříve jedna z našich nejhodnějších žab, u nás již téměř nežije. Důvod? Citlivost na znečištění vody. Nemá to opravdu lehké, vodu mu znečišťujeme takřka na každém kroku.

Zdroje znečištění

Zemědělci pravidelně zásobují vodu fosforem a dusíkem, zejména z hnojiv. Aby v tom nebyli sami, tak jim ještě před pár měsíci vydatně pomáhala nejedna domácnost, která prala fosfátovými pracími prášky. Díky přísunu těchto vysoce výživných látek se nejprve přemnoží plankton, následně začne hníť a najednou máme vodu bez kyslíku a s vysokým obsahem toxinů.

Chemický a metalurgický průmysl zaplavuje vody těžkými kovy a polychlorovanými bifenyly, zemědělci zase pesticidy. Všechny uvedené látky jsou velice jedovaté a mají za následek vznik rakoviny. Zdegenerované ryby vylovili rybáři např. u Spolany Neratovice.

Tělo žen, které užívají hormonální antikoncepci, vstřebá jen část obsahu pilulky. Zbytek se z těla vyplaví a kanalizací se dostane do vody. Podle průzkumů je ženskými hormony kontaminováno obrovské množství vody. Někde je jejich koncentrace již tak vysoká, že příslušníci mužského pohlaví nejsou schopni reprodukce. Opravdu dokonalá antikoncepce...

Čističky

Pokud se znečištěná voda zachytí a dopraví do čističky, zdálo by se, že je vyhráno, ale bohužel není. Čistička si poradí s mechanickým a organickým znečištěním, ale jedy z vody nedostane. Není to tak dávno, kdy zemědělci kupovali čistírenské kaly jako výborné hnojivo. Dnes kaly nikdo na pole nevozí kvůli vysokému obsahu těžkých kovů. Kdo chce tedy mít čisté svědomí pokud jde o splašky, měl by vypouštět pouze jednoduše biologicky rozložitelný odpad.

Pitná voda

Problém nedostatku pitné vody už dávno netrápí jen Afriku. Tato otázka je již aktuální v jižní Evropě a nevyhne se ani nám. Je třeba začít s vodou opravdu šetřit.

Splachovat pitnou vodu je luxus. Tam, kde není možný paralelní rozvod vody užitkové, se vyplatí investovat do splachovadel, která umožní splachovat menší množství vody. Do klasického splachovadla se vyplatí vhodit pár pěkných valounů, nebo PET láhve naplněné vodou. Naprostou vychytávkou je pak systém, který umožňuje splachovat použitou vodu z vany a umyvadla.

I desetiminutová sprcha ušetří třetinu vody oproti jedné koupeli ve vaně. Se speciální hlavici sprchy se uspoří ještě mnohem více. Vypínání vody při čištění zubů nebo při holení vypadá jako prkotina, stejně tak jako kapající kohoutek. Jenže takový netěsnící kohoutek nakape za den přes padesát litrů! ■

INSTANTNÍ PROGRAMY

V této rubrice vyjde postupně deset připravených programů rozličných forem k různým biblickým textům. Programy mohou být pomocí v nouzi, ale především inspirací při přípravě vlastních zamyšlení. Využijte otázek k textu, formu programu přizpůsobte vlastní situaci, cílové skupině a prostředí. Přidejte vlastní nápady nebo využijete možnosti, které máte právě u vás.

NÁVŠTĚVA U MARTY A MARIE

Marie Medková

Lukáš 10, 38-42 - Podstatné a služebné biblické zamyšlení se seznamovací hrou pomůcky: klubíčko

Co Ježíš kritizuje? Nutno ocenit, že Marta je vzorná a starostlivá hostitelka. Posadí hosta v obýváku, běží do kuchyně, vaří jídlo, běží z kuchyně, nese jídlo na stůl, a zase pádí zpátky. Hlavně aby bylo všecičko perfektní. Na prvním místě je pohostinnost. Až zapomněla, kvůli komu všechno chystá. Zapomněla na hosta. Jenže Ježíš nepřišel, protože měl hlad. Marta a Marie jsou jeho přítelkyně. Chce s nimi být. Chce s nimi posedět. Chce s nimi mluvit. Jenže Marta celou dobu poletuje okolo s talíři a ještě vyčítá: „Ty, Marie, sedíš a já se můžu strhnout!“ Zmlkni, Marto. Ježíš vám toho chce hodně povědět. A je to dost důležité. O Bohu a životě. Zastav se na prahu mezi kuchyní a pokojem. Rozhlédni se. **Kde je to podstatné a kde služebné?** Na plotně? Nebo na židli? **Jak se to stane, že co má sloužit se stává bičem a pánem?**

Když to člověk čte, přijde mu všechno nad slunce jasné. Teoreticky. My ovšem vidíme příběh z odstupu. Víme, že Ježíš nezbývá moc času. Víme, že Ježíš je VIP. Vnímáme ten příběh zvenku.

Sami taky stojíme v příběhu - v tom svém. I my jsme prvkem sítě vztahů. Okolo nás se pohybuje spousta lidí. A věnovat se jim není samozřejmé. Dá to práci, otevřít oči pro ty, kteří jsou našimi spolulidmi. Uvědomit si to „spolu.“ Cítit naléhavost spolužití. Neznáme čas, který je dán nám ani našim bližním. Ale nějaký čas máme a je často především na nás, jak s ním naložíme. **Na co a koho si ho uděláme? Kolik času komu a čemu dáme?** Do tohoto rozho-

dování promlouvají Ježíšova slova. Rozlišuj, co je podstatné a co služebné. Lítat s jídlem, organizovat má sloužit tomu podstatnému. A služebné se nemá stát cílem samým. **Kde stojíme v příběhu my?**

Spolubytí Ježíše a obou sester je důležitější než konvence pohostinnosti. **Co ale znamená „spolubytí“?** Sdílení se. Znamená to naslouchat, co druhí říkají. Znamená to odpovídat nebo mlčet. Znamená to být co nejvíce stále znovu porozumět. Znamená to být co nejvíce tam, kde jsem. Být co nejvíce s tím, s kým právě jsem. Znamená to komunikovat. **V čem je ono spolubytí právě v tohle příběhu?** Ježíš chce sdílet svou zvěst, jenže když je toho ještě potřeba tolik udělat...

Spolubytí staví na vztahu. Patří k němu naslouchání, dávání, přijímání. Znázorníme si teď vztahy pomocí provázku. Představím se a hodím klubko někomu, kdo ho nemá. Tak udělám první krok k navázání vztahu. Ten, kdo ode mě klubko přijal, zopakuje mé jméno, přidá své, a hodí klubko dál atd. *Hra končí, když se všichni drží provázku, nikdo nezůstal bez něj. Všichni se nadále drží provázku.*

Je skvělé, že můžeme navazovat kontakty, můžeme si naslouchat, být spolu. Vztahy ale netvoříme jen mezi sebou, ale i s Bohem. To nejde pomoci tohoto provázku, ale například pomocí modlitby:

Pane, děkujeme, že nejsme na světě sami. Děkujeme za druhé lidi. Posiluj naši snahu užívat tento dar. Pomáhej nám, abychom se nenechali odradit neshodami a nedokonalostmi našich povah, abychom tě pouštěli do našich vztahů. Děkujeme, že do nich chceš přicházet. Amen.

Od slunce ke slunci

Pro sólistu se sborem / sbor (2 hlasy)

Pavel Jun

Mamas and Pappas: California dreamin'

hlavní
melodie

Chords: e, D, C, D

rá - no slun - ce vzá - dech by - lo já to
rá - no slun - ce vzá - dech a pak nad hla -
rá - no slun - ce vzá - dech ve - čer pře - de

rá - no slun - ce vzá - dech

Chords: B, e

4 vim mys - le - la jsem
vou i když mrak ho
mnou o - či do něj

by - lo já to vím
a pak nad hla - vou
ve - čer pře - de mnou

Chords: G, e, C

6 dlou - ho že mě pro - vá - zí
skrý - vá stej - ně nej - du tmou
mhou - řím stej - ně nej - du tmou

Chords: B⁴, B

8 mys - le - la jsem dlou - ho
čer - ný mrak ho skrý - vá
o - či do něj mhou - řím

slun - ce ne - bem
slun - ce ne - bem
slun - ce výš - ku

že mě pro - vá - zí
stej - ně nej - du tmou

INSTANTNÍ PROGRAMY

10 e D C D

cho - dí mů - že tak u - jít víc
 cho - dí mu - sí tak u - jít víc
 ztrá - cí mám strach a při - tom sním

ne - bem cho - dí - va
 ne - bem cho - dí - va
 slun - ce výs - ku ztrá - cí

B⁴ B

mám strach, že ho
 mám strach, že mě
 že se jed - nou

mů - že tak u - jít víc
 mu - sí tak u - jít víc
 mám strach a při - tom sním

14 e D C D

ztrá - cím tak kdy - by mně šlo
 ztrá - cí tak kdy - by mně šlo
 pot - ká ne - be se ze -

mám strach, že ho ztrá - cím kdy - by mi šlo
 mám strach, že mě ztrá - cí
 ze se jed nou pot - ká ne - be se ze -

16 B⁴ B

vstříc
 vstříc
 mi

vstříc
 vstříc
 mi

„Firmkurs“ je program připravený pro vznikající mládeže. (Ale například v našem sboru mládež už fungovala léta, a přesto i úvodní kapitoly z této řady byly pro nás napínavé a zábavné.)

Firmkurs v sobě má několik rovin. Nejdříve se pokusíme (ještě více) poznat jeden druhého, budeme mluvit o tom, jací jsme, co nás baví, ... Potom budeme společně přemýšlet o Bohu a nakonec o církvi.

V dnešním čísle nabízíme několik variant programů. Není nutné procházet všemi nabídnutými možnostmi. Lze je samozřejmě místně upravovat.

Je dobré, aby byl někdo odpovědný za vedení „lekce“. Je třeba také předem stanovit zásady práce ve skupině (vše se říká do skupiny, vyhnout se filozofování a teologizování – mluvit osobně, nepouštět se do polemik, nebát se ticha, snažit se, aby mluvili všichni – dělat „kolečka“ (je nutné citlivé vedení)). Lekce jsou připravovány na cca 30 minut, ale je na moudrosti a citlivosti vedení, aby rozhodlo, kdy už je dobré skončit.

Symbol, který o mně vypráví

Pomůcky: každý účastník si přinese něco, co o něm něco vypovídá

Přineste s sebou na setkání nějaký předmět, který vám „leží na srdci“, něco vás říká. Může to být CD, soška, nebo suvenýr z nějaké cesty, obrázek pro vás důležité osoby nebo něco z vašeho pokoje.

Často je totiž těžké – něco o sobě přímo říkat. Skrze předmět, symbol mohou lidé dát o sobě něco vědět, aniž by měli pocit, „že se svlékají“.

Důležité ale je, aby lidé o sobě říkali jen to, co chtějí, a aby to bylo pozitivně přijímáno. V kruhu tedy každý představuje svůj předmět a vypráví, co pro něj znamená.

Jiná možnost: členové skupiny hádají, co by předmět mohl pro dotyčného znamenat. Je v tom víc humoru, ale trvá to déle.

Dětská fotka

Pomůcky: fotka z dětství

Sebezpoznání. Cesta do obrazů dětství

Přineste obrazy, fotky z dětství a v anonymitě je rozložte po stole. Nejprve se pokuste ve skupině identifikovat jednotlivé fotografie a potom každý ke své fotografii poví něco osobního (o situaci, příběh, pocit, ...)

Rodinná úsloví

Zásady, mravní ponaučení, etické hodnoty, fráze nebo průpovídky, které se doma říkaly, nosí každý hluboko pod svou kůží. Může k nim mít značně ambivalentní vztah, může s nimi i zápasit. Přesto je to pro něj hodně důležité.

Jaké heslo v rodině se říkalo? Jaké vám utkvělo v hlavě (nemuselo se říkat doslovně)? Které vás provokovalo? Přistihli jste se, že nějaké užíváte taky? Je mezi nimi takové, že vám připadá: tohle nám rodiče chtěli sdělit, předat nejvíc (nebo nechtěli, a stejně předali).

- Uvidíš, jak daleko se dostaneš, když...
- To by mi rodiče nedovolili
- Co jsme pro tebe udělali a ty...
- Co si o nás lidé pomyslí
- Chceme jen tvé nejlepší
- Jako slušná dívka v tomhle nemůžeš chodit
- Na to jsi ještě moc mladý
- Víš, že jsme tu vždycky pro tebe
- Za nás – to býval jiný pořádek
- Všechno má své hranice
- Pohovořme si o tom v klidu
- Ztiš tu muziku
- No, co bylo ve škole?
- Kdyby se to dověděl tvůj otec
- Udělej, co chceš
- Jak to vypadáš
- Ty jsi a zůstaneš naše dítě
- Hlavní věc, že tě máme rádi
- Jsem na tebe pyšný
- Dobře jsi to udělal
- Musíš jednat vždycky správně

Na tomto místě budete nacházet recenze na moderní společenské hry, což jsou hry, které většinou simulují skutečnou lidskou činnost nebo historickou událost. Hráči se v nich mění v dopravní inženýry, stavitele měst nebo v moudré vládcy, kteří spravují svou zemi. O vítězích a porážkách rozhoduje spíše um hráčů než hod kostkou. Porážení nebývají zdcimováni a hráči v průběhu hry nevypadávají. Významnou roli v těchto hrách má komunikace mezi hráči. Většinou budou recenzovány ve světeřdlouhodobě nejlépe hodnocené moderní společenské hry.

Trans Amerika (Trans Europa)

Máte rádi železnici? A co zeměpis? Trans Amerika (resp. Trans Evropa) je hra, která vás chytne hned od začátku. Stáváte se železničním magnátem, který má za úkol co nejdříve propojit 5 vylosovaných měst. Před sebou máte mapu (USA nebo Evropa), na které jsou rozmístěna skutečná města rozdělena pomocí barev do několika skupin (severní, jižní, východní, západní města a města ve středu hracího plánu). Každé město má svou kartičku. Vy si z každé skupiny měst (hromádky kartiček) vylosujete

jedno město. Nyní pokládáte koleje mezi města a když se napojíte na trať svého konkurenta, můžete se po ní svést a přiblížit se ke svému cíli. Vyhrává ten, kdo nejdříve propojí všech 5 měst. Ostatním se odečítají body podle množství kolejniček, které jim chyběly k propojení měst.

Je to jednoduchá svižná hra pro 2 - 6 hráčů, kterou velice rychle pochopí každý. Při hře se nedá nijak škodit protihráčům, a tak hra nedává důvody k rozepřím. O vítězství rozhoduje správně zvolená taktika. To znamená tajit své cíle, strategicky si zvolit město začátku a správně načasovat napojení na cizí trať. Základem úspěchu je budovat trať, která co nejméně pomůže ostatním a zároveň ve správný moment využít tratí protihráčů. Při hraní této hry si také zopaknete zeměpis – rozmístění měst v USA nebo v Evropě. A jestli si myslíte, že se Madrid a Charkov nedají rychle spojit, mýlíte se – protihráči vám jistě nevědomky pomohou. ■

Cena: 550 Kč.

Ocenění: Finalista Hry roku (Spiel des Jahres) 2002; 2. místo – Hra německé veřejnosti (Deutscher SpielePreis) 2002

Marek Drápal (27) se na svých internetových stránkách charakterizuje následovně: „Jsem aktivní evangelík, ekolog, programátor, správce serverů, zahrádkář, cyklista, horolezec a postgraduální student 1.LF UK.“ Krom toho všeho je ale také autorem nové ekologické rubriky v Bratrstvu – čtěte Eko0ko, jde o život!

Kde jsi vyrůstal a co jsi vystudoval?

Narodil jsem se v Praze, vyrůstal jsem v Praze a v Benátkách (nad Jizerou). Vystudoval jsem biomedicínské inženýrství na FEL ČVUT a nyní pokračuji jako postgraduální student 1.LF UK. Zabývám se neuronálními modely prostorového slyšení a správou Linuxových serverů a firewallů (to živí mě a mou ženu Evu). Bydlíme v rodném domku v Praze-Hodkovičkách, ale hodláme to brzy změnit.

Proč? Nejste tam spokojeni s tím, čemu se říká „kvalita života“?

Důvodů k přestěhování je hned několik. Na prvním místě je naše zodpovědnost vůči dětem, které plánujeme mít. Jestliže známe fakta o negativním vlivu hluku, prachu, oxidů dusíku, oxidů síry atd. na dětský organizmus, tak prostě nechceme riskovat zdraví někoho, o koho máme pečovat z Boží milosti. Pak je tu řada dalších důvodů, které souvisejí s nedostatkem místa, půdy a přírody ve městech. Na druhou stranu ale nezatracuji nikoho, kdo bydlí v paneláku, naopak, i to je svým způsobem velice ekologické.

Vím o tobě, že ve vaší domácnosti s manželkou nemáte televizi. Bylo tomu tak i doma u rodičů?

Když jsem byl malý, tak jsme dlouho televizi neměli, ale po letech nám byla nvcena prarodiči. Vyržela nám docela dlouho, ale pak jsem provedl záškodnickou akci „simu-

lace poruchy“. Odpojil jsem výstup z tuneru a na jeho místo připojil výstup z primitivního oscilačního obvodu. Po pár týdnech, když jsem se přiznal, mi všichni děkovali.

A televizi opravili, nebo odstranili?

Televizi jsem opravil a odvezli jsme ji k babičce na půdu. Dlužno přiznat, že pár týdnů poté, co jsem se oženil, si naši koupili televizní kartu.

Vím, že dnes se angažuješ v ekologii. Kdy tě tahle problematika začala hlouběji zajímat? Po incidentu s televizorem? A jak ses dostal k členství v Dětech Země?

Abych pravdu řekl, přesně si nevzpomínám, ale někdy kolem maturity, jsem si začal více uvědomovat, že Země je Boží hřivna, která nám byla svěřena. A začal jsem pátrat po nějakých spojencích... Tak jsem se dostal k Dětem Země. Pomáhal jsem roznášet letáky, hlídal výstavy atp. Po čase činnost pražské pobočky na profesionální bázi ustala a dnes se funguje čistě dobrovolnicky. O to více času je třeba investovat do jejího provozu a já lituji, že ho nemám více.

Čemu tedy dnes věnuješ v téhle oblasti nejvíc času?

Hlavním tématem DZ Praha je udržitelná doprava. Naše pobočka aktivně a úspěšně bojuje s úředním šimlem především na magistrátu, ale zasahujeme i do kauz středočeského kraje, pokud jde třeba o rušení železnic. Před několika lety jsme spolu s dalšími nevládkami byli u zrodu Auto*Matu (www.automat.cz), unikátního projektu, který má dát autům ve městě mat. Dnes tento projekt žije svým profesionálním životem především díky lidem z občanského sdružení Oživení a mnoha dalším dobrovolníkům.

Vedle toho já osobně žiji aktivním občanským životem. Korespondence s odbory životního prostředí a dopravy příslušných městských částí, hygienickou stanicí atp. je na denním pořádku. Spolu s přáteli jsme založili tzv. Kladenskou železniční iniciativu, která měla za cíl propagaci železniční dopravy v Kladně. Před rokem jsme tam roznesli přes 2500 letáků a vytvořili informační portál.

Co bys rád měl moc změnit v přístupu k životnímu prostředí?

Na prvním místě bych odstranil korupci a touhu po penězích. To dnes stojí za valnou částí ekologických prohřešků. Jako ve Švýcarsku bych nedovolil vozit náklady nad určitou váhu kamiony, ale musely by vlakem. Ukončil bych nesmyslné stavby dálnic a omezil automobilovou dopravu obecně. Zavedl přísné monitorování toxických účinků všech používaných látek. Spustil zelenou daňovou reformu atd. atd. Jak je vidět, kdybych měl moc, nenudil bych se :).

V čem je tvůj život jiný oproti životu „běžného“ Pražana?

To je pěkně široká otázka. Uvedu jen pár ekopříkladů. Po Praze se pohybuji prakticky jen na kole. Do práce v Kobylisích jezdím z Hodkoviček, což je přes 20km tam a 20km zpátky. Znamená to dříve vstávat a když mrzne, nebo prší, tak je to trošku masochismus?.

Při agresivitě pražských řidičů je třeba mít oči stále otevřené a ještě šestý smysl k tomu. Před pár lety mi onen šestý smysl chyběl a já nepoznal, že mi jeden řidič nedá přednost. Policie jej nikdy nenašla. A já přes půl roku nemohl chodit. Díky velké Boží milosti však dnes normálně chodím i lezu po skalách... Nebo další věc: Naše domácnost vyprodukuje minimum směsného odpadu. Koš na směsný odpad vynášíme poloprázdý jednou za 14 dní, a to pouze z hygienických důvodů. Na rozdíl od obyčejného Pražana odmítám stavbu vnitřního městského okruhu, preferenci automobilismu, neustálé ukrajování z lesů, parků a luk...

Vypadá to, že kdyby nebylo nezodpovědných řidičů a občasné nepřízné počasí, byla by permanentní cyklistika ideálním životním stylem. Nepřišly ti ani začátky náročné?

Začátky ekologa myslím nebývají nikdy těžké. Je plný nadšení a energie. Horší je to později, když narazí na neochotu a lajdáctví úředníků, korupci a nenávisť. Člověk často žasne, kolik je v našem národě sprostých a pomlouvačných lidí, kteří si své komplexy léčí na „ekoteroristech“.

Mají pro tvé postoje pochopení lidé v tvém sboru? Měl jsi tam nějaké přednášky, měnilo se tam něco na tvůj popud?

Řada lidí ve sboru mé postoje zná a respektuje, jsou i lidé, kteří se se mnou radí v otázkách ekologie. Bohužel nepozorují velký rozdíl mezi lidmi „zvenčí“ a „ze sboru“. Všichni souhlasí s tím, že životní prostředí se má chránit a že „je s tou ekologií potřeba něco udělat“. Jakmile ale dojde na lámání chleba, tj. na to, že oni sami musí něco udělat, je ticho po pěšině. I proto ve sboru vedu tábor pro mladší děti, kde je prostor pro včasnou motivaci k ochraně přírody.

Děkuji za rozhovor. ■

Nevíte co s časem? Tak začněte studovat vysokou školu! A pokud už studujete a čas stejně máte, tak si můžete nějakou školu přihodit navrch. Mohla by to být speciální pedagogika? Nebo religionistika? Eva Klocová zvládá obojí... a s nadšením.

Můžeš představit školu a obor, který studuješ?

Studuju na pedagogické fakultě speciální pedagogiku v kombinaci s výtvarnou výchovou a na fakultě filozofické religionistiku, oboje druhým rokem, oboje na Masarykově univerzitě v Brně.

Páni, takže ty děláš dvě vysoké školy najednou? Jak tě to napadlo? A jak to stíháš?

Řekla bych, že patřím k těm lidem, kteří si nejsou/nebyli úplně jistí, co chtějí v budoucnosti dělat a už při výběru vysoké školy zvolili strategii „Přihlásím se kam to půjde a rozhodnu se podle toho, kam se dostanu“. Problém nastal v okamžiku, kdy jsem se dostala na oboje. Původně jsem dokonce na FF měla ještě jeden obor, ale ten jsem si po jednom semestru, ve kterém se mu nepodařilo mě zaujmout, zrušila. Stíhat se to zatím v podstatě dá, především proto, že to jsou poměrně „volné“ obory. Tím myslím to, že na filozofické fakultě se nehledí příliš na prezenci, zatímco na pedagogické fakultě toho není tolik na studium doma... takže se to tak nějak doplňuje.

Je to docela netradiční kombinace oborů. Přemýšlela jsi o tom, jak v budoucnosti využívat zároveň oboje?

Ano, dokonce si myslím, že i když se to tak úplně nezdá, občas jsou některé věci hodně propojené. Například nedávno jsem se na religionistice dozvěděla hrozně zají-

mauou tezi o tom, že autisté nemají schopnost náboženských představ. Zatím jsem se tím nějak víc nezabývala, ale je to právě jedno z těch zajímavých propojení svých oborů. Nakolik budu v budoucnosti svoje studijní obory propojovat ještě nevím. Společný průsečík je ale jasný – člověk.

Co z těch dvou škol tě baví víc? Obávám se, že se nám v Bratrstvu na tak malý prostor obě nevejdou... :o)

Religionistika :o). Po roce a půl na pedagogické fakultě pomalu docházím k ujištění, že učit asi moc nechci a na speciálního pedagoga nemám dost trpělivosti. Práce s postiženými dětmi je určitě úžasná a záslužná, ale když si člověk uvědomí, že to většinou nejsou poruchy, které by bylo možné „vyléčit“, tak je to hrozně zoufalý. Alespoň pro mě. U religionistiky jednak člověk nemá takovou zodpovědnost a jednak se při práci a studiu může někam souvat, jeho práce se vyvíjí - roste.

Kdo je tedy religionista? V čem spočívá náplň jeho práce?

Hmm, základná otázka. Religionista je, nebo se aspoň snaží být, vědec. Vědec, který narozdíl od teologa nezkoumá Boha, ale člověka, který v toho Boha věří... případně v ty bohy. Religionista je v podstatě specializovaný antropolog zkoumající náboženství. S tím, že religionistika si nenárokují jakékoli soudy o tom, které náboženství je to „pravé“, zda tedy „Bůh je, nebo není“ a nebo jestli mají „pravdu katolíci, nebo evangelíci“. Neříkám, že to teologie dělá... jen to tak někdy vypadá... :o))

Specializovaný antropolog... Jak potom vypadá přímo studijní rutina? Přivedou vám několik „exemplářů“ jehovisty, pak monisty a občas nějakého evangelíka a vy je zkoumáte, fotíte, měříte,

popisujete? :o) A nebo jsou to jen „klasické“ přednášky, semináře?

To zní zajímavě, ale opravdu jsou to většinou klasické semináře a přednášky. Já zatím na seminář „Terénní výzkum“ nechočila a myslím, že v bakalářském studiu by se měl člověk snažit načerpat především co nejvíc nějakých faktografických údajů a metodologických postupů a teprve až potom se vrhat do nějakých terénních výzkumů. Moje iniciativa zatím spočívá především v tom, že si zapisuji předměty z jiných oborů, které by mi případně mohly pomoci v tom, čím se teď zabývám.

A čím se teď zabýváš?

Asi nejvíc je to mithraismus. Jedno staré antické, zaniklé náboženství (o kterém se dlouho tvrdilo, že je původně perské, i když podle všeho asi není, ale to by bylo na dlouhé a dalekosáhlé vysvětlování).

Jak vypadá tvoje studium formálně? Asi máš hodně plný rozvrh, ale mohla bys vypíchnout pár zajímavých předmětů?

Zajímavé předměty na religionistice jsou například magisterský kurz Magie v Antice, kde vlastně nejsem zapsaná, ale chodím tam, protože mě to zajímá, potom například Archeoastronomie (na Archeologii) nebo Sanskrit (coby pramenný jazyk). Na pedagogické fakultě jsou to například Základy fotografické tvorby, Psychiatrie nebo Sociální psychologie.

Proč myslíš, že je v současnosti takový zájem o studium religionistiky? Tolik

vědců se tu asi neužívá. Nebo se z nás stane nakonec vědecko-religionistická velmoc? :o)

Myslím, že většina lidí nejde studovat religionistiku kvůli tomu, aby z nich byli vědci. To je ve skutečnosti spíš minimum. Jeden můj vyučující rozděluje přicházející studenty religionistiky na několik kategorií: 1. Ti, kteří patří k nějaké náboženské deno-

minaci a chtějí se dozvědět něco o ostatních náboženských směrech.

2. tzv. Truthseekers, ti kteří hledají nějaký smysl života, věcnou pravdu, nebo něco takového a berou religionistiku jako určitý rozcestník v životním hledání. 3. Zatvrzelí ateisté (případně radikální vyznavači nebo odpůrci některých směrů), kteří chtějí za pomoci religionistiky dokázat, jaká pitomost je náboženství, případně některé směry. 4. Ti, které zajímá religionistika jako skutečně akademický obor.

Jde podle tvých zkušeností, ale i z vlastních zkušeností posuzovat současnou religiozitu u nás?

Myslím, že úplně ne, protože přeci jenom o religionistiku mají zájem lidé, které problematika religiozity nějakým způsobem přitahuje. Tím jsou určitým způsobem charakterističtí, takže bych je jako vzorek běžné populace, co se religiozity týče nebrala... jen podle našeho ročníku by totiž v populaci bylo spousta sympatizantů satanismu, hnutí Wicca, svobodných zednářů, buddhistů a dalších jinak poměrně výjimečných příslušností.

Dík za rozhovor!!

■

Polska, Województwo malopolskie, Kraków

„Proč zrovna Polsko?“ – taková byla většinou reakce všech mých blízkých, když se dozvěděli, kde že to chci strávit půl roku svého života. Ani já jsem vlastně netušila proč, ale v duchu mi něco našeptávalo, že to není tak špatný nápad...

Příjezd do Polska byl, pravda, poněkud pochmurný. Hned za hranicemi nás (mě a spolužačku Andreu Horníkovou) přivítal dým páleného listí, který nás provázel až do Krakova. Město samo na první pohled působilo chaoticky a naše nejhorší představy se potvrdily, když nám recepční na koleji s klidem řekl, že nás nečekají. První dojmy tedy nic moc a my si jen představovali, jak tu celý semestr vydržíme. Ale jak se říká, ráno moudřejší večera. Hned druhý den se většina našich problémů vysvětlila a my jsme mohli začít „nasávat“ zdejší atmosféru.

Kraków je sídlo dávných polských králů, je tu spousta památek – na wawelském návrší se tyčí hrad Wawel a katedrála. V ní, podobně jako v mnoha jiných kostelech, je kouzelný zvon Zikmund – pokud sáhnete na jeho srdce a něco si přejete, tak se to určitě splní. Zatím ale stále čekám. Hrad skýtá i jiná překvapení – například vápencovou jeskyni - dračí jámu. Je tu totiž jedna velmi oblíbená pověst o drakovi, který tu žil a trápil obyvatele. Samozřejmě se našel jeden statečný chlapík, který draka nakonec zabil a Krakované si oddychli.

Historické centrum skrývá množství krásných budov a malých uliček. Na druhou stranu se starému městu bohužel nevyhnula móda rychlých občerstvení, kterých je jako hub po dešti, a tak člověk nabývá dojmu, že tradičním polským jídlem je kebab.

Samozřejměstí je nespočet kostelů a kostelíků na každém rohu. Svou výzdobou téměř konkurují pravoslavným kostelům. A právě u náboženství bych se chtěla na chvíli

zdržet. Je všeobecně známé, že Polsko je velmi katolickou zemí, dodržují tu o hodně víc svátků. Nejvíce mě ohromil Svátek všech svatých (naše dušičky). Probíhají naprosto jinak než u nás. 1. listopadu je den volna, státní svátek. Žádný obchod není otevřený. Kostely jsou plné lidí, bohoslužby se konají několikrát denně. Nejvíc živo je ale kupodivu na hřbitovech. Příjezdové cesty lemují prodavači lampiček a svíček, květinářky s obrovskými kyticemi a dokonce, k našemu překvapení, i stánky s občerstvením a sladkostmi. Pokud si člověk chce užít tu pravou atmosféru, je nejlepší vydat se na hřbitov už potmě. My jsme nejdříve podnikli malou objížďku kolem Krakova a sledovali, jak do dálky svítí každý hřbitov, neméně zajímavá je procházka přímo mezi hroby – na každém je v průměru dvacet až třicet lampiček. Panuje tu trochu morbidní napětí, které až mrazí v kostech. Zajímavý bude určitě i průběh adventu, a pak samotných Vánoc.

Okolí Krakova

Krakov je hlavní město Malopolska – což je správní celek, jako u nás například kraje. Toto vojevodství je zajímavé tím, že krajina rozhodně není nudně jednotvárná.

Jedním z velkých překvapení je Bledowska pustina – největší polská poušť. Velbloudy jsme sice nepotkali, ale za to nás málem přejelo trio motokrosářů. Časy se prostě mění. Ale můžeme říct, že jsme zažili písečnou bouři, protože tu pořád fučí silný vítr. Také je možné navštívit mnoho různých hradů, zámků a zřícenin. Zajímavý konec měla prohlídka hradu Dobczyce. Zřícenina to je pěkná, ale největší legraci jsme zažili pod hradem – omylem jsme totiž zabloudili na plac zarostlý vysokou trávou, po chvíli bylo možné zahlédnout ruiny nějakých domů, ale ten pravý klenot se skrýval dál. Ač je to k neuvěření, v naprosté pustině, v metrové trávě jsme narazili na podchod! Kompletně dodělaný, padesát metrů dlouhý, ale naprosto k ničemu. Pokud existuje nějaká soutěž úplně zbytečných staveb, tak tahle by měla vyhrát první místo.

Dalším zajímavým lidským výtvozem je kopec na kraji Krakova. Nedaleko centra, na vrcholku hory blahoslavené Bronislavy se rozkládá další kopec, který ovšem již není přirozenou součástí hory samotné. Jedná se v podstatě o netradiční symbolickou hrobku, která byla „postavena“ polským lidem na počest náčelníka povstání z roku 1794 Tadeusze Kosciuszka. Kopec se budoval v letech 1820 - 1823 a při jeho stavbě byla použita zem z bitevních polí, na kterých Kosciuszko bojoval. Z tohoto důvodu sem byla převezena i zem až z Ameriky. Kopec je 34 metrů vysoký a je obklopen ochranným valem. Pokud se nad městem nevznáší velký smogový mrak, tak je možné dohlédnout až na sto kilometrů vzdálené Tatry.

Lidé a jejich řeč

Musím se také zmínit o obyvatelích – protože, jak se říká – lidé jsou kořením země. Pokud můžu generalizovat, tak Poláci působí docela přátelským dojmem. Často se rádi dají do řeči, pokud zjistí, že jste cizinec, ale mluvíte podobně. Bohužel ne všechna slova jsou stejná, některá mají i jiný význam, a tak je někdy domluva velká legrace, dopl-

ňovaná velkými gesty a pantomimou. Také se může stát, že špatně vyslovíte jedno písmeno a máte zaděláno na malér. Obtížné je například rozlišení tvrdého a měkkého „š“ „č“ – já jsem zatím nerozluštila, jaký je mezi nimi rozdíl, ale vím, že pokud si ho spletu ve slově prosím, tak tomu druhému můžu nadávat i do hodně ošklivého slovíčka... a tak s každým „prosím“ jen tiše doufám, že jsem „š“ řekla dostatečně tvrdě. Ale lidé jsou opravdu většinou docela milí, takže mi snad prominou,...

Polsko je určitě zajímavá země a rozhodně o ní neplatí, že tu není nic zvláštního, lidé jsou protivní a podobné výmysly. A rozhodně bych každému poradila, aby si udělal o prázdninách trochu času i na návštěvu našich sousedů.

A jen na úplný závěr – jeden velmi oblíbený jazykolam:

„W Szczebeszyynie chrzaszcz brzmi w trzcynie, i Szczebeszyzn z tego slynie.“

překlad: „V Střebřešíně chroust zní v rákosí a Střebřešín je z toho slavný.“ ■

ĎÁBLOVA ČÍSLA

Barbora Lažanská

FILM

Ďáblova čísla jsou filmem pro všechny, které alespoň trochu zajímá doba holocaustu a generační problémy. Není dokumentem nebo filmem o holocaustu jako takovém, takových filmů už tu bylo dost. Jde hlavně o generaci po válce. A vlastně i tak trochu o tu naši. Jde v něm o hluchost, netečnost k tragédiím i ve vlastních rodinách. Ukazuje, jak dovedou být mladí někdy zahledění sami do sebe a zatvrzelí vůči starším. Šestnáctiletá židovská dívka Hannah Sternová je obyčejnou povrchní americkou dívkou, narozenou v generaci po válce. Jako ostatní její vrstevníky ji příliš nezajímá, co bylo za války. Její rodina jsou původem polští židé, kteří po válce odešli do Ameriky. Ani k jejich tradicím nemá Hana příliš úcty a tak je dost znechucená tím, že svůj volný čas musí trávit u tety Evy na oslavě židovských Velikonoc. Letos má Hannah podle starého zvyku otevřít dveře proroku Eliášovi. Právě v tu chvíli se ocitá v Polsku roku 1941, kde poznává stejně starou sestřenicí Rivkah. Spolu pak jsou pozvány na tradiční židovskou svatbu půvabné Leah se Samuelem. Uprostřed obřadu je ale slavnost přerušena nacisty a všichni jsou násilím odvezeni do koncentračního tábora. V nelidských podmínkách se všudypřítomnou smrtí pozná Hannah v sestřenicí Rivkah svojí budoucí tetu Evu. Hana si začíná uvědomovat svou povrchnost a hodnotu lidského života. A také důležitost víry, přátelství a obětavosti. Věřte mi, že tenhle film opravdu stojí za zhlédnutí. Už jen pro to, že si spousta z nás ani neuvědomuje, jak moc se nás hlavní témata filmu dotýkají.

Devil's arithmetic
USA, 1999,
Režie: Donna Deitch, Hrají: Kirsten Dunst, Brittany Murphy, Paul Freeman, Mimi Rogers

MALÁ NEJEN VÁNOČNÍ POVÍDKA

Klára Schneiderová

DIVADLO

Co se stane, když se jednoho dne hlava rodiny vrátí ze štedrovečerní pochůzky za kaprem sice s rybou, ale bez synka Pavlíka? Pětiletý klučík si tak náruživě hraje na tryskové letadlo, že přestane „udržovat spojení s mateřskou lodí“ neboli s tatínkem, a nakonec se doslova a do písmene ztratí. A diváci všech generací se mohou už šestou sezonu ztratit s ním. Malý průvodce s červenou čepičkou, šlemi a palčáky na gumě je s vykulenými očima provází Prahou let šedesátých (kterou co chvíli připomene ve strhujícím hudebním podání některý z protagonistů). Za zvuku melodií nejen z divadla Semafor stihne hrdina za půl dne urazit impozantní vzdálenost z Můstku na Václavské náměstí, nakouknout do Kotvy i do pekla plného čertů (ve skutečnosti jde o sklep, ale co na tom). Pomalu se stmívá, purpura na plotně voní čím dál víc, ale Pavlíkovi se domů nechce. Nakonec se zatoulá až na Malou Stranu, kde jej okouzlí promrzlá holčička, co prodává sirky, popovídá si s posledním lampářem i s koněm Karličkou, co vozí poštu a jen na Štědrý den dovede mluvit lidským hlasem a hrát na trubku. Z kouzelné anabáze jej vysvobodí pošťák Klement - dovede jej na stanici SNB, kde se dva přitroublí příslušníci pokoušejí dopídit jeho bydliště. Jak oni, tak ostatní dospělé postavy své role odehrávají na chůdách, a Pavlík k těm groteskním velikánům vzhlíží s nehraným obdivem. Celé představení prostupuje bezmezným dětským podívováním nad světem, kde je všechno bezpečné a připravené pro velké dobrodružství, a odkud se může člověk bez obav vrátit zpět domů, kde „si všichni říkají zlátó.“ Divák se přesto nemusí bát, že utone v přílišné nostalgii - vždy je mu včas podán záchranný kruh v podobě ironické průpovídky, gagu či hudebního čísla. „Ztrácejte se prosím jen v nejnutnějších případech,“ říká Pavlík na začátku svému publiku. Myslím si, že v tomhle zábavném a mistrně namíchaném okouzlení z Vánoc a dětství se můžete ztratit bez obav v kteroukoli roční dobu.

Ludvík Aškenazy, Jan Borňa: Jak jsem se ztratil aneb Malá vánoční povídka
Divadlo v Dlouhé, 105 minut
hrají: Pavel Tesař, Jan Vondráček aj.

Žlutá vila břevnovské scény unijazzu se nachází v kaštanovém obestření. Melancholie chladného podzimního večera dýchla na návštěvníky jazzového koncertu, kteří museli sejít z úrovně chodníku a nechat dříve zaznít několik svých kroků v tichu zahrady místy zakryté tlejícím listím stromů kaštanů, než vystoupali do prvního patra, aby zde po zaplacení - z hlediska kapely velmi sebevědomého - vstupného přistoupili k baru a poseděli v očekávání hudebního zážitku.

Rezervovat předem místo nebylo třeba, jak se ukázalo. Vystoupení maďarského seskupení „Váci Dániel Trió“ se odehrálo spíše v duchu setkání několika osob blízkých kapele či maďarskému kulturnímu okruhu. Kromě zvukaře tu česky mluvili jen tři lidé... avšak „frontman“ kapely neopomenul obracet se k nim anglicky a ráz „soukromé akce“ nakonec jistě nebyl na škodu – hudebníci se při odchodu (v pozdních nočních hodinách) uctivě rozloučili s odvážnou českou výpravou a koncert měl mnohem osobnější atmosféru, než za příliš hojně účasti obecenstva (což ale na druhou stranu v těchto prostorech nehrozí).

Hudba vytvářená triem nadaných Maďarů se, dle jejich vlastních slov, nachází na pomezí moderního jazzu a „současné hudby“. Při takovém popisu možná leckdo začne být ostražitý; není k tomu ale důvod: většinou rozsáhlé skladby, v nichž nacházíme nesmírnou invenci, dlouhá sóla, citlivé, ovšem nápadité improvizace i výborně sehraané společné základní motivy a především evidentní hudební vzdělanost všech tří muzikantů – to vše ukazuje na vytríbenou jazzovou tvorbu, jejímž autorem je Daniel Váci (altsaxofon, soprán saxofon). Jeho kolegové, kontrabasista Balász Horváth a bubeník András Mohai se stejnou měrou podíleli na krásnu, které se linou z podia a plnilo místnost tu melodiemi posmutnělymi a tklivými, tu velmi živými (a humornými). A vždy plnými ozvláštňujících prvků všeho druhu, které mohou znít pozoruhodně na poslech, ale především je potřeba při nich muzikanty vidět. Potlesk působil přes všechnu snahu slabě, ale i takto řídkému obecenstvu se podařilo dát silně najevo, že stojí o předavky a že by klidně celou dlouhou listopadovou noc strávilo v tomto jazzovém milieu vytvářeném třemi typicky „kníratými“, navíc sympatickými, mladými Maďary.

Váci Dániel
Trió: Kaštan,
19.11.2006,
internetové
stránky kapely:
www.vaczi.daniel.hu

SMS RECENZE

Kniha Teo De Bora - Buh filosofu a Buh Pascaluv nabízí zajímavý pohled na teologii v konfrontaci či srovnání s filosofií a metafyzikou..

Matej Benko Trio - Universalisty. Paradní rytmy, paradní melodie, bajecny jazz, nepohrdnete prazskými muzikanty - stojí to za to! :

Kolebka Zla, kniha napsana Brianem Keenanem, která vypráví o jeho zajetí v Libanonu. Zazil zde na vlastní kůži mentalitu Sítu, plnou krutosti a radosti z utrpení a nebyť jeho spoluvezene, neprezil by vezení. zaroven ale pochopil význam přátelství a to je to, o co v tehle knize jde. Fakt Doporucuju

ND: Carmen-tradici opera v ne-tradici podani (Carmen rejdi v kosenych kalhotach na byciklu)-skvela hudba i pevci,ale s tou modernitou bych to neprehanel. tm&as

Vaše SMS recenze na filmy, knihy, muziku a jiné můžete zasílat na tel. číslo 724321575

O NEMLUVNĚTI, ZBOŘENÉ STODOLE A PŘINESENÝCH DARECH

Pavel Prejda

Pravověrný evangelík dobře ví, že to nebyli žádní králové, ale mudrci od východu. Astrologové. A že nikde není v Bibli psáno, že by byli zrovna tři (a ten třetí, černý, stál někde vzadu). O tom, že se jmenovali Kašpar, Melichar a Baltazar už ani nemluvě. Přesto má ten příběh i s nánosy tradice podmanivou sílu.

Kristus přichází do světa, který se podobá rozbořenému stodole. Trávou obrostlé ruiny staveb, na pozadí lidský shon, zmatek a temné mraky. A přímo za zády Marie zvířecí chlívěk. Jak silný opis pro to, že svět je v nepořádku.

A Kašpar, ten nejstarší a nejmoudřejší se sklání nad dítětem. A za ním další dva, kteří přinášejí své dary – zlato, kadidlo a myrhu. Dary pro krále, kněze i proroka. Dary, které odkazují na Kristovu vládu, oběť i prázdný hrob. Tři králové přinášejí to nejdražší a nejnázácnější, co si jen lze představit. S čím ke Kristu přicházíme my?

S čím a jak se před ním skláníme? Skláníme-li se vůbec.

Starý plešatý Kašpar se klaní nemlumněti. Pro někoho je to určitě jen bláznivý nebo senilní “kašpar”. Ale ten, kdo umí číst mezi řádky poznává: Je to nejhlubší podoba lidského odevzdání se Bohu.

Kdo je v tom příběhu vlastně králem? Kdo komu přináší dary? Kdo ke komu tady přichází? ■

DESÁTÍ SVATÍ BLÁZNI

Mikuláš Vymětal

ZPRÁVA

Muzikál, historickou hru, loutkovou aktovku, baladu i psychologické drama ve vesměs zdařilém provedení převážně evangelické omladiny z různých koutů církve (Brno, Rokycany, Louny, Praha) shlédlo asi šedesát diváků (obvykle současně i herců) při desátém ročníku přehlídky amatérských divadel Svatí blázni, která proběhla koncem prvního adventního týdne v pražských Nuslích.

Skauti ze 70. oddílu v Brně prezentovali muzikál Proro(c)k Ester. Rockové hudby v něm sice mnoho nebylo, ale přesto potěšili diváky starým biblickým příběhem v novém hávu s mnoha písněmi na melodie mládežnických evergreenů ze Svítáku. Lounská mládež pečlivě nacvičila obsáhlou hru Aloise Jiráka Emigrant. Diváky zavedla do 1. poloviny 18. století, kdy při válce o rakouské dědictví obsadila pruská armáda Severní Čechy. Po šestnácti letech se s vojáky vrací také český emigrant – evangelík, který v Prusku našel náboženskou svobodu. Zjišťuje zde, jak se zatím změnila jeho vlast i domov. Hra mohla vést k úvahám o síle víry, ale také o těžkostech, kterou s sebou věrnost vlastní víře může nést – nepochopení okolí i odcizení vlastní rodině. Že se od doby temna mnohé změnilo k lepšímu, dosvědčuje i fakt, že sošku Panny Marie, která ve hře symbolizovala násilné pokatoličtění rodiny hlavního hrdiny, zapůjčila pořadatelům kostelnice z katolického kostela. ►►

Mikuláš Aleš – dva bratři těchto jmen předvedli spolu s dalšími dvěma přáteli pětiminutový loutkový skeč Kašpar a smrt o kašparovi, který hledal pravou lásku a smrt mu ji přislíbila výměnou za to, že si ho za rok vezme. Vše, jak to v pohádkách bývá, dopadlo naštěstí jinak...

Talentedované Evangelické Skromné Církevní Osobnosti, neboli T.E.S.C.O., mládežnický soubor z Rokycan, v rolích Josefa a jeho bratrů půl hodiny snovali pikle a vymýšleli, jak se zbavit nenáviděného mazánka. Pro úspěch přidali ještě minutovou divadelní anekdotu z koncertního prostředí, slovy takřka nesdílitelnou.

Strašnická mládež rozehrála drama Je lepší žítí spravedlivé, než ve veliké vile. Vilu obývá jediná obyvatelka – stará majitelka.

Nedaleko se dvě rodiny s dětmi tísní v malém bytě. Dojde k boji nebo dohodě? Charakterní (či spíše bezcharakterní) role hlavní hrdinky, která se rozhodla starou ženu z vily výhrůžkami vyštvať, působila neobyčejně věrohodně, takže divákům běhal mráz po zádech.

Ale pak už byl konec, a diváci i herci, plni dojmů, ještě postávali v družných hovorech v dešti před kostelem, než se definitivně rozjeli do svých domovů.

Poděkování za zdařilé odpoledne patří nejen pořadatelům – pražskému SOMu a Nuselskému sboru, v němž se Svatí blázni již tradičně konají, ale především všem souborům, které v době adventního shonu pro potěchu svou i diváků nacvičily samé nevánoční hry. ■

Kostelové kvarteto - pravidla

Popis karet: Nemí důležité z jakého seniorátu či sboru kostel je, ale jaké jsou jeho parametry: rok vzniku sboru / rok postavení kostela, počet farářů od vzniku sboru/počet farářů, kteří kázali v kostele (tedy počet farářů sboru od postavení daného kostela), délka kostela, kapacita, počet manůalů u varhan.

Způsob hry:

- Rozdejte všechny karty mezi hráče tak, aby je nikdo neviděl. Začíná ten, který sedí nalevo od toho, který karty rozdával. Sejme svou svrchní kartu, na své další karty se nedívá!!!

- Vybere si jednu z následujících kategorií: rok vzniku sboru/rok postavení kostela, ... (viz výše) a vyzve libovolného protihráče na „souboj“.

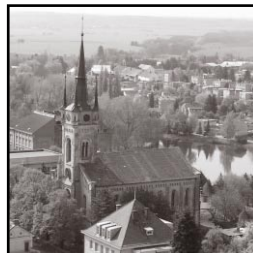
- Kdo má vyšší hodnotu dané kategorie, získává protihráčovu kartu. V opačném případě musí protihráčovi svou kartu dát. Pokud mají oba stejnou hodnotu kategorie, vyndají 2 další karty na stůl a rozhodne hodnota druhé karty (pozn.: pokud jsou kategorie opět stejné, vyndají dvě další karty na stůl, atd.)

Cíl hry: mít co nejvíce karet

Strategie: tvařte se, že máte ty nejlepší karty

Tip: můžete hrát i obráceně – karty bere ten, kdo má nižší hodnotu parametru. Samozřejmě lze s kartami hrát i klasickou variantu kvar-

A1 Chrudimský seniorát

Čáslav

stáří: 1783/1869
počet farářů: 13/8
kapacita: 1000
délka: 34,7
manuál varhan: 3

A2 Chrudimský seniorát

Pardubice

stáří: 1897/1903
počet farářů: 8/8
kapacita: 160
délka: 19,8
manuál varhan: 2

Synodní rada Českobratrské církve evangelické vypisuje výběrové řízení na místo

vedoucí/ho oddělení výchovy a vzdělávání
na úseku práce s dětmi, s lidmi s postižením, s laiky
s nástupem co nejdříve.

Předpoklady:

úplné vysokoškolské teologické vzdělání,
zkušenost v oblasti práce s dětmi,
znalost světového jazyka,
organizační schopnosti,
ekumenická otevřenost.

Poskytujeme:

finanční ohodnocení podle platných norem,
zaměstnanecké výhody.

Příhlášky se strukturovaným životopisem zašlete do 31. ledna 2007 na adresu:
Českobratrská církev evangelická, R. Pešková, Jungmannova 9, P.O.B. 466, 112 99
Praha 1, (bližší informace na tel.č. 224 999 218).

BRATRSTVO

roč. 48/2007

číslo I

Bratrstvo, evangelický časopis pro mládež.

Vydává Synodní rada Českobratrské církve evangelické. Redakční kruh řídí Filip Keller.

Grafická úprava Štěpán Bartošek, technická redakce Jitka Čechová

Adresa redakce a administrace: Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,

e-mail: bratrstvo@evangnet.cz, tel: 224999273

Stránky na internetu: <http://bratrstvo.evangnet.cz>

Celoroční předplatné 180,- Kč, jednotlivé číslo 18,- Kč. Vychází 10× ročně.

Tiskne Sprint servis, Praha 6. Přidělené registrační číslo MK ČR 5092.

ISSN – 1213-9351